

Roho ya Unabii: Wakati wa Kungoja na Kilio cha Usiku wa Manane

Mbao Mbili za Habakuki

Jeff Pippenger

2012-10-14

Neno la Ufafanuzi

Hivi karibuni tulianza kuandaa maandishi ya kunakiliwa ya Meza Mbili za Habakuki ili yatafsiriwe katika lugha mbalimbali zinazowakilishwa kwenye tovuti yetu. Kazi ya kubadilisha uwasilishaji wa mdomo kuwa uwasilishaji wa maandishi ni kazi kubwa zaidi kuliko inavyoweza kueleweka ikiwa mtu hafahamu hatua zote ngumu zinazopaswa kupitiwa ili kugeuza uwasilishaji wa mdomo kuwa uwasilishaji wa maandishi, pamoja na changamoto za lazima za hatimaye kutafsiri nyenzo hiyo katika lugha mbalimbali zilizoko kwenye tovuti. Tumeanza tu uhariri wa nakala wa uwasilishaji wa kwanza kati ya mawasilisho tisini na tano, nami nikagundua hatua nyingine ngumu ambayo ni lazima sisi pia tupitie. Inahusu maendeleo ya hatua kwa hatua ya ujumbe huu tangu mwaka 1989 hadi historia yetu ya sasa.

Katika mawasilisho ya yapata miaka kumi na tano iliyopita kulikuwamo kweli zilizokuwa bado katika hatua ya uchanga wa uelewaji. Ya kwanza ya kweli hizo ninayopaswa kuifafanua ni kuwasili kwa malaika wa pili katika historia ya Wamilleri. Wakati huo nilielewa kwamba malaika wa pili aliwasili wakati makanisa ya Kiprotestanti yalipoanza kuyafunga milango yao dhidi ya uwasilishaji wa Miller wa ujumbe wa malaika wa kwanza, sambamba na kukoma kwa mwaka wa 1843. William Miller alitumia hesabu ya wakati ambayo aliamini ilibainisha kwamba miaka ya 1843 ilianza tarehe 22 Machi 1843 na kuishia tarehe 22 Machi 1844. Alikuwa amedhani kwamba unabii ule watatu ambao hatimaye uliwekwa katika chati mbili takatifu ungekomeshwa katika mwaka wa 1843, naye aliamini kwamba mwaka huo uliishia tarehe 22 Machi 1844. Alikosea katika mambo mawili.

Unabii tatu za siku 1335 za Danieli kumi na mbili, miaka 2520 ya “nyakati saba” ya Mambo ya Walawi ishirini na sita, na siku 2300 za Danieli nane zilieleweka na Miller kuwa zilihitimika katika mwezi wa Machi, 1844. Baadaye Bwana alimwongoza Samuel Snow si tu kuelewa kwamba unabii huo haukuishia mwaka 1843, bali 1844; lakini pia Snow akaanza kutumia ukokotoaji wa wakati wa Wakaraite, ambao haukuwa matumizi ya wakati ambayo Miller alikuwa ametumia. Miller alikuwa ametumia ukokotoaji wa wakati wa Kirabi/unaotegemea majira ya machipuko, ambao uliweka mwaka kutoka majira ya machipuko hadi majira ya machipuko.

Tulipokuwa tukiziwasilisha Meza Mbili za Habakuki, hatukuwa tumelewa ukweli huu wa kihistoria na tulikuwa tukitumia uzoefu wa Miller kuashiria tarehe 22 Machi, 1844 kuwa ni kuwasili kwa yule malaika wa pili na mwanzo wa kipindi cha kukawia. Nilielewa, na bado ninaelewa, kwamba kuwasili kwa malaika huyo kulilingana na wakati ambapo Waprotestanti waliikataa kwa Miller ujumbe wa malaika wa kwanza, na kifungu kifuatacho ndicho kilichokuwa

rejea yangu.

“Mnamo Juni, 1842, Bw. Miller alitoa mfululizo wake wa pili wa mihadhara katika kanisa la Mtaa wa Casco huko Portland. Nilihisi kuwa ni fadhila kubwa kuhudhuria mihadhara hii; kwa maana nilikuwa nimeangukia katika kuvunjika moyo, wala sikujihisi kuwa nimejiandaa kukutana na Mwokozi wangu. Mfululizo huu wa pili ulizua msisimko mkubwa zaidi mjini kuliko wa kwanza. Isipokuwa kwa wachache, madhehebu mbalimbali yalifunga milango ya makanisa yao dhidi ya Bw. Miller. Mahubiri mengi kutoka katika mimbari mbalimbali yalitafuta kufichua makosa yanayodaiwa kuwa ya kishabiki ya mhadhiri huyo; lakini makutano ya wasikilizaji wenye shauku yalihudhuria mikutano yake, na wengi hawakuweza kuingia ndani ya jengo hilo. Makusanyiko hayo yalikuwa tulivu isivyo kawaida na yenye usikivu mkubwa.” *Life Sketches*, 27.

Nilielewa kwamba kufungwa kwa milango kwa ujumbe wa Miller kuliashiria mwanzo wa kukataliwa kwa malaika wa kwanza, na kwa kupatana na uelewa wa Miller kuhusu hesabu ya wakati ya Kiyahudi ya kirabini/inayotegemea ikwinoksi, nilidhania kwamba Machi 22, 1844 kuliashiria hitimisho la mwaka 1843. Uwasilishaji wa Miller huko Portland mnamo Juni 1842 kwa hakika ni alama ya njia inayotambulisha kukataliwa kwa hatua kwa hatua ambako hatimaye kulikamilika tarehe 18 Aprili, 1844, lakini wakati wa mawasilisho hayo hatukuwa tumetambua matumizi ya Samuel Snow ya hesabu ya wakati ya Wakaraite.

Katika wasilisho la kwanza tulipoanza kufanya usahihishaji wa maandishi, nilianza kuona kwamba yale yaliyorekodiwa wakati huo yanaonekana kupingana na yale tunayofundisha sasa. Yanapingana na hayapingani. Huo ni mkazo tu juu ya kuja kwa malaika wa pili kwa hatua za maendeleo, na pia ni kielelezo cha kufunuliwa kwa taratibu kwa ujumbe huu, kama ilivyokuwa pia katika historia ya Wamillerite. Dokezo hili la ufafanuzi linapaswa kuwashughulikia wale ambao wamekwazwa na utambulisho wetu wa Aprili 19, 1844 kuwa ndio kukatishwa tamaa kwa kwanza kwa Wamillerite na yale yaliyofundishwa zamani.

“Ujumbe wa kwanza na wa pili ulitolewa katika mwaka wa 1843 na 1844, na sasa tuko chini ya tangazo la ujumbe wa tatu; lakini ujumbe yote mitatu bado inapaswa kutangazwa. Ni muhimu sasa kama ilivyokuwa wakati wowote ule kabla ya sasa kwamba irudiwe kwa wale wanaoutafuta ukweli. Kwa kalamu na kwa sauti yapasa tuyasikize matangazo hayo, tukionyesha mpangilio wake, na matumizi ya unabii yanayotufikisha kwenye ujumbe wa malaika wa tatu. Hakuwezi kuwapo na wa tatu pasipo wa kwanza na wa pili. Ujumbe huu yatupasa kuupa ulimwengu katika machapisho, katika hotuba, tukionyesha katika mfululizo wa historia ya unabii mambo yaliyokuwapo na mambo yatakayokuwapo.” *Selected Messages*, book 2, 104.

Meza Mbili za Habakuki 2 kati ya 95

Kuelewa Kalenda ya Wamilleri na Wakati wa Kukawia

Katika wasilisho letu lililopita, swali liliibuka kuhusu jinsi Oktoba 22, 1844, inavyoweza kuwa siku ya kumi ya mwezi wa saba ikiwa Machi 22, 1844, ni siku ya kwanza ya mwezi wa kwanza.

Wamillerite katika Machi 1844 walikosa kuelewa kile walichoamini kuwa mwisho wa 1843. Baada ya kukatishwa tamaa huko, walichunguza upya hesabu ya kibiblia ya wakati. Hili limefafanuliwa katika kitabu cha Gerhard Damsteegt, Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission, hasa katika kurasa za 89 na 92. Walipoamini kwamba 1843 ilikuwa imekwisha, walitathmini upya vipengele viwili vya uelewa wao wa wakati: badiliko kutoka 1843 kwenda 1844, na siku zinazoashiria mwanzo na mwisho wa miaka, ili waweze kuhesabu siku ya kumi ya mwezi wa saba.

Mara nyingi husisitiza kwamba kuanzia tarehe 22 Machi hadi tarehe 22 Oktoba ni miezi saba. Sipendekezi kwamba huu ni Mvuvio wa Mwezi wa Saba, lakini inavutia kwamba Wamillerite waliamini kuwa tarehe 22 Machi ilikuwa ya umuhimu, na hiyo ni alama ya kiakili yenye msaada—miezi saba baadaye hukupeleka kwenye tarehe 22 Oktoba. Hili ni jambo la kweli.

Kukatishwa tamaa na wakati wa kukawia havikuwa utimizo wa unabii wa wakati, bali vilikuwa matokeo ya kutokuelewa kwa Wamillerite. Kutokuelewa kwao ndiko kulikotimiza wakati wa kukawia na kukatishwa tamaa; hakukuwa na unabii mahsusi uliotamka kwamba wakati wa kukawia ungeanza katika hatua fulani. Imani yao kwamba mwaka 1843 ulikuwa umekwisha tarehe 22 Machi 1844 ilisababisha kukatishwa tamaa.

Damsteegt asema:

Ingawa hesabu ya Wakarai iliyodokeza mwisho wa mwaka wa Kiyahudi katika mwezi mpya wa Aprili 17, 1844, ilipendelewa katika majarida makuu ya Wamilleri, waumini walio wengi walitazamia Machi 21, 1844 kuwa wakati wa kurudi kwa Kristo. Nje ya vuguvugu la Wamilleri, Machi 21 ilikuwa ikijulikana sana, na kulikuwako matarajio ya jumla sana ya kupinduliwa kabisa kwa mfumo mzima wa Uadventisti katika tarehe hiyo.

Tulisoma jana kwamba Miller alikuwa akiitarajia tarehe hiyo. Wengi wa Wamillerite walikuwa wakiitazamia tarehe hiyo, na hata wapinzani wao waliijua na walikuwa wakiisubiri kama uthibitisho kwamba Wamillerite walikuwa wa uongo. Huo ndio uliokuwa uelewa wa kawaida. Baada ya tarehe hiyo kupita, walianza kuchunguza unabii wa nyakati kwa ukaribu zaidi, jambo lililowaongoza hadi Oktoba 22, 1844. Hili linatoa rejea ya swali lililoibuka jana.

Wakati wa Kungojea na Njozi ya Kwanza ya Ellen White

Leo, ninataka kutumia muda zaidi kuchunguza wakati wa kukawia. Hili ni muhimu kwa sababu tunashughulika na ono la kwanza la Ellen White, ambamo anasema kwamba nuru angavu iliyokuwa mwanzoni mwa njia iendayo Mbinguni ilikuwa ni Kilio cha Usiku wa Manane, na ukikana nuru hiyo, unaanguka kutoka katika njia iendayo Mbinguni. Ninajaribu kuonyesha kwamba Kilio cha Usiku wa Manane katika ono lake kinajumuisha historia yote ya Ujumbe wa Malaika wa Pili.

Binafsi, sina tatizo lolote kusema kwamba Kilio cha Usiku wa Manane katika maono yale, ambacho kiko mwanzoni mwa njia na kutoa nuru katika njia yote, kinawakilisha historia ya Wamilleri kuanzia mwaka 1840 hadi 1844. Mienendo ya historia hiyo sharti ieleweke kwa usahihi. Utimilifu wa Kilio cha Usiku wa Manane chenyewe ulikuwa kuanzia Agosti 12 hadi 17, wakati

ujumbe ulipotolewa katika Mkutano wa Kambi wa Exeter, kisha wakauchukua ujumbe huo kwa muda wa karibu miezi miwili—Septemba na Oktoba, miezi miwili na siku tano. Kabla ya Oktoba 22, walikuwa wakijiandaa kwa ajili ya kurudi kwa Bwana. Kipindi hiki cha miezi miwili ndicho historia ya Kilio cha Usiku wa Manane. Hata hivyo, huwezi kukielewa kipindi hiki bila kuelewa hatua zilizoongoza kukifikia. Kwangu mimi, Kilio cha Usiku wa Manane ni, kwa namna iliyo mahususi zaidi, historia ya wakati wa kukawia, ikiendelea hadi Oktoba 22, 1844.

Kutambua Mahali pa Jumbe za Malaika Watatu

Hii ndiyo historia ya 1840 hadi 1844. Kuna vifungu kadhaa katika Roho ya Unabii ambapo Dada White anataeleza kwamba tunahitaji kujua mahali pa kuyaweka mahali pake ujumbe. Unapoanza kuyaweka mahali pake ujumbe, unatambua kwamba ujumbe wote hufika katika kipindi fulani cha wakati na baadaye hupewa nguvu.

Malaika wa Kwanza anawasili mwaka 1798 katika Wakati wa Mwisho, wakati Kitabu cha Danieli kinafunguliwa muhuri na kunakuwa na ongezeko la maarifa. Ujumbe wa Malaika wa Kwanza unawezeshwa tarehe 11 Agosti, 1840, wakati kanuni ya siku-mwaka inapothibitishwa kwa ulimwengu wote, na hivyo kumshusha Malaika wa Ufunuo 10, ambaye anaashiria kutiwa nguvu kwa Ujumbe wa Malaika wa Kwanza.

Malaika wa Pili anawasili mwezi wa Juni 1842. Tulisoma jana kwamba katika Juni 1842, Bwana Miller alitoa mfululizo wake wa pili wa hotuba katika kanisa la Casco Street. Isipokuwa kwa wachache, makanisa ya Kiprotestanti yalifunga milango yao. Hivyo, katika Juni 1842, Ujumbe wa Malaika wa Pili unawasili, kwa sababu wakati kanisa la Kiprotestanti linafunga mlango wake dhidi ya Ujumbe wa Malaika wa Kwanza, linakuwa sehemu ya Babeli. Ujumbe wa Malaika wa Pili ni mwito wa kutoka Babeli. Ni wa maendeleo.

Dada White anatuambia kwamba ingawa Waprotestanti walianza kufunga milango yao mnamo Juni 1842, mwito wa kutoka Babeli—maudhui ya Ujumbe wa Malaika wa Pili—haukuanza kwa kweli hadi majira ya joto ya 1844.

Ujumbe wa Malaika wa Pili unakuja mwezi Juni 1842, na kutiwa nguvu kwa ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane, Agosti 12–17, 1844, katika Mkutano wa Kambi wa Exeter.

Malaika wa Tatu anakuja tarehe 22 Oktoba 1844, kwa sababu siku hiyo njia ya kuingia Patakatifu pa Patakatifu inafunguliwa, ambapo wanadamu wanaweza kuelewa kwamba Kristo sasa ndiye Kuhani Mkuu katika Patakatifu pa Patakatifu. Huko, sanduku la agano linatambuliwa, na ndani ya sanduku hilo zimo Amri Kumi. Wakati Dada White alipopelekwa ndani ya Patakatifu pa Patakatifu na kuzitazama Amri Kumi, aliona kwamba Amri ya Sabato iling'aa kuliko zile nyingine, ikionyesha umuhimu wa Sabato katika Ujumbe wa Malaika wa Tatu. Hilo litakuwa jaribu kuhusu Sabato au Jumapili. Tarehe 22 Oktoba 1844, maudhui ya Ujumbe wa Malaika wa Tatu yanakuja.

Sifa moja ya jumbe hizi zote tatu ni kwamba Ujumbe wa Malaika wa Kwanza ulipowasili mwaka 1798, hakuna mtu aliyeelewa. Bwana alimwinua William Miller awe mjumbe wa Malaika wa Kwanza, lakini haikuwa mpaka mwaka 1818—miaka ishirini baadaye—ndipo Miller alianza

kuuelewa ujumbe huo. Ujumbe hufika, lakini huchukua muda kabla watu wa Mungu haujatambua, kisha hupewa nguvu.

Ujumbe wa Malaika wa Pili unafika mwezi Juni wa 1842, lakini hakuna Wamillerite katika mwaka 1842 walioanza kuyaita makanisa ya Kiprotestanti Babeli. Hawakulitambua bado. Haikuwa hadi majira ya kiangazi ya 1844 walipoanza kulitambua na kuwaita watu watoke katika makanisa. Ujumbe unafika, kisha unaeleweka, na kisha unatiwa nguvu.

Mnamo Oktoba 22, 1844, wakati Hiram Edson alipokuwa na maono yake ya Kristo akihama kutoka Patakatifu hadi Patakatifu pa Patakatifu, walipokea nuru fulani kuhusu badiliko la huduma ya Kristo. Lakini mnamo Oktoba 23, 1844, Hiram Edson hakuwa tayari kuandika makala au kuhubiri kuhusu Jumapili kuwa alama ya mnyama. Hawakuelewa Ujumbe wa Malaika wa Tatu hadi baada ya kipindi hicho cha wakati.

Ujumbe wa Malaika wa Tatu hupewa uwezo, kama Waadventista Wasabato wanavyojua, wakati Malaika wa Nne wa Ufunuo 18 anapoungana nao. Kwa wale wanaotazama hili kupitia LiveStreaming au baadaye kwenye DVD, huenda mkataka kubishana kuhusu wakati wa Malaika wa Nne kuungana na wa Tatu tarehe 11 Septemba, 2001. Katika hatua hii, hatutoi hoja zozote kuhusu jambo hilo, lakini hatulikatai pia: Malaika wa Nne anaungana na Malaika wa Tatu wakati Minara Pacha inapoanguka, na hapo ndipo Ujumbe wa Malaika wa Tatu hupewa uwezo.

Ujumbe wote watatu wa Malaika una sifa hizi: huja, hueleweka, kisha hupewa uwezo.

Kufungwa kwa Milango Miwili na Kutakaswa kwa Hekalu Mara Mbili

Mnamo Juni mwaka wa 1842, mlango ulianza kufungwa, jambo lililodhihirishwa na makanisa ya Kiprotestanti kufunga milango yao dhidi ya Ujumbe wa Malaika wa Kwanza. Mwanzoni mwa historia hii tunaona mlango ukifungwa, na mwishoni mwa historia hii—historia ya Malaika wa Pili—mlango unafungwa tena, mlango wa kuingia Patakatifu pa Patakatifu, mlango katika mfano wa Mabikira Kumi.

Kufungwa huku kuwili kwa milango ni muhimu kutambua, hasa ikiwa mtashughulikia utakaso ule wa hekalu mara mbili. Kristo alilitakasa hekalu mara mbili alipokuwa duniani, na Sister White anatuambia kwamba kutakuwapo utakaso wa hekalu mara mbili mwishoni mwa ulimwengu, kama ilivyokuwa katika wakati wa Wamilleri. Utakaso wa hekalu katika wakati wa Wamilleri unaweza kuwekewa alama katika kufungwa kwa mlango mnamo Juni 1842—mlango wa kwanza wa hekalu, Uprotestanti—na katika utakaso wa pili wa hekalu, wakati utakaso wa hekalu wa Wamilleri unapokamilika.

Tutatazama wakati wa kukawia. Katika historia hii ya Malaika wa Pili, wakati wa kukawia unaingia mnamo Machi 22, 1844, na unafungiwa kati ya utakaso wa hekalu mbili. Huo ndio Ujumbe wa Malaika wa Pili.

Hii pia ni hadithi ya Gideoni. Kulikuwa na utakaso mara mbili katika hadithi ya Gideoni, ambayo ni mojawapo ya alama za utakaso mbili wa hekalu na Ujumbe wa Malaika wa Pili.

Wakati wa Kukawia na Kilio cha Usiku wa Manane katika Unabii

Hebu tuanze somo letu kwa nukuu kutoka Spiritual Gifts, juzuu ya 1, kurasa 195–196.

Tunauchunguza wakati wa kukawia ili kuelewa uhusiano wake na Kilio cha Usiku wa Manane, kwa sababu hatutaki kuikataa nuru ya Kilio cha Usiku wa Manane; tukifanya hivyo, tunaanguka kutoka katika njia kwenda kwa ulimwengu mwovu ulio chini.

Malaika walitumwa kumsaidia yule malaika mwenye nguvu kutoka mbinguni, nami nikasikia sauti ambazo zilionekana kusikika kila mahali, “Tokeni kwake, enyi watu wangu, msishiriki dhambi zake, wala msipokee mapigo yake; kwa maana dhambi zake zimefika hata mbinguni, naye Mungu amekumbuka maovu yake. Ujumbe huu ulionekana kuwa ni nyongeza kwa ujumbe wa tatu,”—Sasa, amenukuu tu Ufunuo 18:4, “Tokeni kwake, enyi watu wangu, . . .” Naye anasema, “Ujumbe huu ulionekana kuwa ni nyongeza kwa ujumbe wa tatu [wa Malaika] na uliungana nao, kama vile kilio cha usiku wa manane kilivyongana na ujumbe wa malaika wa pili mwaka 1844.”

Ujumbe wa Malaika wa Pili unawasili mnamo Juni 1842, na Kilio cha Usiku wa Manane kinaungana nao mnamo Agosti 1844. Umwagikaji huu wa Roho juu ya ujumbe huu—mwito wa kutoka Babeli—ndio historia ambayo Dada White anaitumia kuelezea historia ya Septemba 11, 2001, wakati Ujumbe wa Malaika wa Tatu unaunganishwa na Malaika wa Nne. Malaika wa Nne ni wakati Malaika Mwenye Nguvu wa Ufunuo 18 anashuka.

“Ujumbe huu ulionekana kuwa ni nyongeza kwa ujumbe wa tatu na uliungana nao, kama vile kilio cha usiku wa manane kilivyongana na ujumbe wa malaika wa pili mwaka wa 1844. Utukufu wa Mungu ulitulia juu ya watakatifu wenye saburi, wanaongoja,”—Utukufu wa Mungu ulitulia juu ya akina nani? Wenye saburi—nini? Wanaongoja. Watakatifu wenye saburi, wanaongoja. Sawa? Watakatifu wanaongoja; kwa sababu, sasa tupo katika historia ambapo unabii unasema, “Heri yeye angojaye, naye akafikie 1335. Maono yajapokawia, yakingoje.” Watu watakaopokea umiminiko wa Roho Mtakatifu ni watakatifu wanaongoja.

“Utukufu wa Mungu ulikaa juu ya watakatifu wenye saburi, waliokuwa walingoja, nao kwa ujasiri usio na hofu wakatoa onyo la mwisho la dharti, wakitangaza kuanguka kwa Babeli, na kuwaita watu wa Mungu watoke ndani yake; ili wapate kuepuka maangamizi yake ya kutisha.”—Bila shaka, hili ni katika siku na zama zetu; lakini, watakatifu wanaongoja katika siku na zama zetu wameonyeshwa kimbele na watakatifu wanaongoja katika Historia ya Wamilleri tunayoitazama.

“Nuru iliyomwangaziwa wale waliokuwa walingojea ilipenya kila mahali, na wale wote waliokuwa na nuru yo yote makanisani, ambao hawakuwa wamesikia na kukataa zile jumbe tatu, waliitikia miito hiyo, wakaondoka katika makanisa yaliyoanguka.”—Hii ndiyo “Tokeni kwake, enyi watu wangu!” Hili linanena juu ya wale wanaotoka katika makanisa ya Babeli katika siku na kizazi chetu mara tu Sheria ya Jumapili itakapowasili katika Marekani. Hayo ndiyo makanisa yaliyoanguka, makanisa ya Babeli.

“Wengi walikuwa wamefikia miaka ya kuwajibika tangu ujumbe huu ulipotolewa, na nuru ikawamulikia, nao walijaliwa fursa ya kuchagua uzima au mauti.”—Sasa anasema kwamba yapo watu katika makanisa ya Kiprotestanti leo ambao wamefikia umri wa kuwajibika tangu Oktoba 22,

1844; na, ndivyo ilivyo. Watu katika makanisa ya Kiprotestanti leo hawakuwa hai wakati Ujumbe wa Malaika wa Tatu ulipowasili katika Historia ya Wamillerite. Hawahesabiwi kuwajibika kwa kukataliwa ambako makanisa ya Kiprotestanti yalifanya katika kipindi chao cha wakati, na hili ni jambo la msingi la kuzingatia ikiwa wakati wowote utajifunza jinsi historia ya Kristo inavyoonyesha mwisho wa dunia; kwa sababu, kitaalamu, kinabii Yerusalemu ingeweza, ilipaswa kuangamizwa katika BK 34.

Kulikuwa na miaka 490 ya muda wa rehema iliyokatwa kwa ajili ya Wayahudi kutoka katika ile miaka 2300 iliyowekwa alama katika Danieli 8 na Danieli 9. Miaka hiyo 490 iliishia katika BK 34 kwa kupigwa mawe kwa Stefano. Katika hatua hiyo, Yerusalemu, kwa namna ya kinabii, ilipaswa kuharibiwa, lakini haikuharibiwa hadi mwaka 70. Katika Pambano Kuu, Dada White anasema jambo lilo hilo kuhusu historia hiyo. Anasema kwamba kulikuwa na watoto na wengine ambao hawakuwa wameisikia ujumbe wa Kristo na wanafunzi kabla ya mwaka 34, na Mungu katika rehema Yake aliwapa muda wa kukabiliwa na ujumbe huo kabla ya kuharibiwa kwa Yerusalemu. Yeye anabainisha, kama Kristo afanyavyo, kwamba kuharibiwa kwa Yerusalemu kunaonyesha mwisho wa dunia.

Historia hiyo hutangulia kwa ishara historia yenyewe anayoinena. Sheria ya Jumapili itakapokuja Marekani na ujumbe hatimaye kuwafikia makanisa yaliyoanguka, watoto wa Mungu ambao sasa wako Babeli hawatahesabiwa kuwa na hatia kwa sababu ya kukataa kulikofanywa na makanisa yao au mababu zao katika Karne ya 19.

Wengi walikuwa wamefikia umri wa kuwajibika tangu ujumbe huu ulipotolewa, na nuru iliwaangazia, nao wakapewa fursa ya kuchagua uzima au mauti. Wengine walichagua uzima, wakasimama pamoja na wale waliokuwa wakimngojea Bwana wao, na kuzishika amri zake zote. Ujumbe wa tatu ulipaswa kufanya kazi yake; wote walipaswa kujaribiwa kwa huo, na wale wa thamani walipaswa kuitwa watoke katika miili ya kidini. Nguvu yenye kusihi huwasukuma walio wanyoofu, huku udhahirisho wa nguvu za Mungu ukiwashikilia katika hofu na kuwazuia jamaa na marafiki, nao hawathubutu, wala hawana uwezo wa, kuwazuia wale wanaohisi kazi ya Roho wa Mungu juu yao. Mwito wa mwisho unapelekwa hata kwa maskini watumwa, nao walio watauwa miongoni mwao, kwa maneno ya unyenyekevu, humimina nyimbo zao za furaha nyingi mno kwa kutazamia ukombozi wao wenye heri, na mabwana wao hawawezi kuwazuia; kwa maana hofu na mshangao huwafanya wakae kimya. Miujiza mikuu hutendwa, wagonjwa wanaponywa, na ishara na maajabu huwafuata waaminio. Mungu yumo kazini, na kila mtakatifu, asiyeogopa matokeo, hufuata mashawishi ya dhamiri yake mwenyewe, na kuungana na wale wanaozishika amri zote za Mungu; nao huutangaza kote ujumbe wa tatu kwa nguvu. Niliona kwamba ujumbe wa tatu ungefunga kwa uwezo na nguvu vinavyozidi sana kilio cha usiku wa manane.

Katika aya hizi mbili, hii ni mara ya pili anapolinganisha historia yetu wakati wa Sheria ya Jumapili mwishoni mwa dunia na historia ya Kilio cha Usiku wa Manane. Mara ya kwanza, anasema kwamba Malaika Mwenye Nguvu wa Ufunuo 18 anaungana na Malaika wa Tatu kama vile Kilio cha Usiku wa Manane kilivyoungana na Malaika wa Pili. Ingawa anazungumzia wazi historia ya wakati wa mgogoro wa Sheria ya Jumapili, kwa dhahiri anaitumia historia ya Malaika

wa Pili kama rejea. Hizi ni historia zinazoenda sambamba.

“Watumishi wa Mungu, wakiwa wamevikwa nguvu zitokazo juu, nyuso zao zikiwa zimeng’ara na kuangaza kwa wakfu mtakatifu, walitoka kwenda kutimiza kazi yao, na kuitangaza ujumbe kutoka mbinguni. Nafsi zilizokuwa zimetawanyika katika madhehebu yote ya dini ziliitika mwito huo, nao walio wa thamani waliharakishwa kutoka katika makanisa yaliyo hukumiwa kuangamizwa, kama vile Lutu alivyoharakishwa kutoka Sodoma kabla ya kuangamizwa kwake.”

Linapokuja suala la mwito wa kutoka Babeli, iwe mwishoni mwa dunia au katika Ujumbe wa Malaika wa Pili, Lutu ni ishara ya historia hiyo na ya kuangamizwa kwa Sodoma.

Ikiwa unaiielewa Danieli 11 kwa usahihi, katika aya ya 41 Mfalme wa Kaskazini huingia katika nchi ya utukufu na wengi huangushwa, lakini “hawa wataokoka kutoka mkononi mwake, yaani, Edomu, Moabu, na viongozi wa wana wa Amoni.” Moabu na Amoni ni watoto wa binti wawili wa Lutu. Jamaa ya Lutu inawakilisha wale wanaokoka kutoka mkononi mwa upapa katika wakati wa mgogoro wa Sheria ya Jumapili.

Dada White hutumia ishara hii. Makanisa yaliyoanguka yanawakilishwa na Lutu, na wale wa thamani waliharakishwa kutoka katika makanisa yaliyokuwa yamehukumiwa kuangamizwa, kama Lutu alivyoharakishwa kutoka Sodoma kabla ya kuangamizwa kwake. Watu wa Mungu walitayarishwa kikamilifu na kutiwa nguvu kwa utukufu ule mkuu sana uliowashukia kwa wingi tele, ukiwaandaa kuvumilia saa ya majaribu. Sauti nyingi zilisikiwa kila mahali, zikisema, “Hapa ndipo penye subira ya watakatifu; hapa ndipo walishikao amri za Mungu, na imani ya Yesu.”

Wakati anazungumzia mwito wa kutoka Babeli mwishoni mwa ulimwengu, anatumia historia ya Ujumbe wa Malaika wa Pili katika kipindi cha Wamillari kueleza mwito huo. Ujumbe wa Malaika wa Pili ni mwito wa kutoka Babeli, na historia hii ni mfano wa historia ya mgogoro wa Sheria ya Jumapili.

Moja ya marejeo ya kibiblia ambayo Ellen White hutumia kueleza historia hii ni kisa cha Sodoma na Gomora. Tutasoma kutoka Mwanzo 19:1-11, ambacho ni sehemu ya kisa cha Lutu.

Malaika wawili wakafika Sodoma jioni; naye Lutu alikuwa ameketi langoni pa Sodoma; na Lutu alipowaona akainuka kwenda kuwapokea, akasujudu kifudifudi hata nchi. Akasema, Tazameni sasa, mabwana zangu, nawasihi, ingieni nyumbani mwa mtumishi wenu, mkeshe usiku kucha, mkaoshe miguu yenu, nanyi mtaondoka asubuhi na mapema, mkaende njia yenu. Wakasema, La; bali tutakesha usiku kucha njiani. Naye akawasihi sana; nao wakamgeukia, wakaingia nyumbani mwake; naye akawaandalia karamu, akaoka mikate isiyotiwa chachu, nao wakala. Lakini kabla hawajalala, watu wa mji, yaani, watu wa Sodoma, waliizunguka nyumba pande zote, vijana kwa wazee, watu wote kutoka kila upande. Wakaita kwa sauti Lutu, wakamwambia, Wako wapi wale watu waliokuja kwako usiku huu? Utoe kwetu, ili tuwajue. Lutu akatoka nje mlangoni kuwaendea, akaufunga mlango nyuma yake, akasema, Nawasihi, ndugu zangu, msitende uovu huu. Tazameni sasa, nina binti wawili ambao hawakumjua mwanamume; nawaomba, nitawatoa nje kwenu, mkawatendee kama ilivyo vyema machoni penu; lakini msiwafanyie watu hawa neno lolote; kwa maana ndiyo sababu wameingia chini ya

uvuli wa paa langu. Wakasema, Simama nyuma. Wakasema tena, Mtu huyu mmoja amekuja kukaa hapa kama mgeni, naye anataka kabisa kuwa mwamuzi; sasa tutakutenda wewe mabaya zaidi kuliko wao. Wakamsonga sana mtu yule, yaani, Lutu, wakakaribia kuivunja mlango. Lakini wale watu wakanyosha mikono yao, wakamvuta Lutu ndani ya nyumba kwao, wakaufunga mlango. Wakawapiga watu waliokuwa mlangoni pa nyumba kwa upofu, wadogo kwa wakubwa, hata wakajitaabisha kuutafuta mlango.

Jaribu za Kimaendeleo na Wakati wa Kukawia

Dada White anazungumzia kuhusu mchakato wa upimaji unaoendelea katika wakati wa Kristo na katika wakati wa Wamillerite, akionyesha mchakato wa upimaji unaoendelea kwa ajili yetu. Katika Early Writings, ukurasa wa 259, anasema:

“Wale ambao hawakupokea ujumbe wa Yohana Mbatizaji hawangeweza kufaidika kwa mafundisho ya Yesu; wala hawangeweza kufaidika kwa huduma ya Kristo katika Patakatifu pa juu.” Kisha anasema, “Wale ambao hawakupokea Ujumbe wa Malaika wa Kwanza hawangeweza kufaidika kwa Ujumbe wa Malaika wa Pili; wala hawangeweza kufaidika kwa Kilio cha Usiku wa Manane.”

Katika kifungu hicho katika *Early Writings*, 259, wakati mlango unafungwa katika wakati wa Kristo, Wayahudi wako katika giza kamili, upofu.

Historia ya Kimileraiti ya Malaika wa Pili ni historia ya Lutu. Malaika wawili wanakuja mjini (Juni 1842), Ujumbe wa Malaika wa Pili unafika, naye Lutu anawakalisha wakae usiku kucha (Wakati wa Kukawia). Kuna hukumu, kisha mlango unafungwa (Oktoba 22, 1844).

Tutaangalia historia nyingine ya kibiblia ambapo wakati wa kukawia unalingana na Historia ya Wamilleri kabla ya kuunganisha hili pamoja.

Musa, Patakatifu, na Kipindi cha Kungoja

Historia inayofuata ni ya Musa kupokea maagizo kuhusu kujenga patakatifu na Sheria.

Siku ya saba ilipofika, ambayo ilikuwa Sabato, Mose alitwa kupanda ndani ya lile wingu. Wingu zito likafunguka machoni pa Israeli wote, na utukufu wa Bwana ukadhihirika kama moto ulao. “Mose akaingia katikati ya lile wingu, akapanda mlimani; naye Mose akakaa mle mlimani siku arobaini mchana na usiku.” Patriarchs and Prophets, 313, 314.

Kukaa kwa siku arobaini mlimani hakukujumuisha zile siku sita za matayarisho.

Katika historia hii, Musa alitumia siku 46 akipokea maagizo ya kujenga hekalu, sambamba na miaka 46 kutoka 1798 hadi 1844 ambapo Bwana aliliinua hekalu la Wamilleri, na miaka 46 ya ujenzi upya wa hekalu wa Herode uliotajwa katika Yohana 2:20, vilevile na kromosomu 46 za hekalu la mwanadamu. Katika muda wa zile siku sita, Yoshua alikuwa pamoja na Musa, na kwa pamoja walikula mana na kunywa kutoka kijito kilichoshuka kutoka mlimani. Yoshua hakuingia ndani ya lile wingu pamoja na Musa, bali alibaki nje, akila na kunywa kila siku huku akisubiri kurudi kwa Musa, wakati Musa alifunga katika hizo siku arobaini.

Wakati wa kukaa kwake mlimani, Musa alipokea maelekezo kwa ajili ya kujenga patakatifu ambapo uwepo wa Mungu ungedhihirishwa kwa namna ya pekee. “Nao na wanifanyie patakatifu; nipate kukaa kati yao” (Kutoka 25:8), lilikuwa agizo la Mungu.

Hapa ndipo tunapoikuta idadi ya 46 ikihusishwa na ujenzi wa patakatifu.

Tutasoma kutoka katika kitabu cha Kutoka na kubainisha wakati wa kukawia katika kisa hiki, kwa kuwa unatanguka kuonesha wakati wa kukawia katika wakati wa Kristo, wa Wamileri, na katika mwisho wa dunia. Wakati wa kukawia hutokeza mazingira yanayoweza Kilio cha Usiku wa Manane kutangazwa na kuzaa makundi mawili ya waabuduo. Pasipo wakati wa kukawia, mienendo ya historia hiyo isingekuwapo kwa ajili ya yale ambayo Bwana anakusudia kuyatimiza katika Kilio cha Usiku wa Manane. Ni lazima tuone kile ambacho wakati wa kukawia unawakilisha.

Kisha akamwambia Musa, Panda juu kwa Bwana, wewe, na Haruni, Nadabu, na Abihu, na wazee sabini wa Israeli; nanyi msujudie kwa mbali. . . . Musa akatwaa nusu ya ile damu, akaiweka katika mabakuli; na nusu ya damu akaimimina juu ya madhabahu. Kisha akakitwaa kitabu cha agano, akakisoma masikioni mwa watu; nao wakasema, Hayo yote aliyoyanena Bwana tutayatenda, nasi tutatii. Musa akaitwaa ile damu, akawanyunyizia watu, akasema, Tazama damu ya agano, ambalo Bwana amefanya nanyi kwa habari ya maneno haya yote. Kutoka 24:1, 6-8.

Kipindi hiki cha siku 46, hiki Kipindi cha Kukesha, ni wakati ambapo Bwana anaingia katika agano na watu.

Je, Bwana aliingia katika agano na Wamileri katika historia hii? Ndiyo.

Je, alifanya agano na kanisa la Kikristo wakati wa Pentekoste katika wakati wa Kristo? Ndiyo.

Kwa hiyo, wakati huu wa kukawia ni mojawapo ya alama za njia za Bwana kuingia katika agano na watu.

Bwana akamwambia Musa, Kwea uje kwangu mlimani, ukakae huko; nami nitakupa mbao za mawe, na sheria, na amri nilizoziandika, ili upate kuwafundisha. Musa akaondoka, pamoja na Yoshua mtumishi wake; naye Musa akapanda mlimani mwa Mungu. Akawaambia wazee, Tungozeni hapa kwa ajili yetu, hata tutakaporudi tena kwenu; na tazameni, Haruni na Huri wako pamoja nanyi; mtu akiwa na jambo lolote la kushughulikiwa, na awaendee hao. Musa akapanda mlimani, na wingu likaifunika ile mlima. Utukufu wa Bwana ukakaa juu ya mlima Sinai, na lile wingu likaifunika siku sita; na siku ya saba akamwita Musa kutoka katikati ya lile wingu. Na kuonekana kwa utukufu wa Bwana kulikuwa kama moto ulao juu ya kilele cha mlima machoni pa wana wa Israeli. Musa akaingia katikati ya lile wingu, akakwea mlimani; naye Musa akawa mlimani siku arobaini mchana na usiku. Kutoka 24:12-18.

Katika historia ya Musa, tunaona wakati wa kukawia. Katika wakati huu, zile mbao mbili zinaashiria agano, na Bwana anaingia katika agano na kumpa Musa maagizo kuhusu kujenga hekalu.

Kuanzia 1798 hadi 1844, katika miaka hiyo 46, Bwana alikuwa akiikuza hekalu la Kiwamileri ili aweze kuingia katika agano pamoja na Israeli ya kisasa.

Kipindi ambacho tumekisoma hivi punde kuhusu Musa na wakati wa kungoja wa wale wazee sabini huitwa Pentekoste katika historia ya Biblia—siku hamsini baada ya Pasaka. Bwana aliwaagiza Israeli kuadhimisha Pentekoste milele. Katika Agano Jipya, Pentekoste ni kitovu cha kanisa la kwanza la Kikristo, ikiadhimisha historia hii hii. Tunapata vipengele vilevile katika Pentekoste wakati wa Kristo, katika historia ya Wamilleri, na vipengele hivi vitarudiwa tena mwisho wa dunia.

Pentekoste na Wakati wa Kungoja katika Agano Jipya

Na tuiangalie Pentekoste kutoka Luka 24:44-52, katika simulizi la safari ya kwenda Emau.

Hapo awali katika Luka, wale wanafunzi wawili waliokuwa wakitembea pamoja na Yesu wanamwomba akae pamoja nao. Biblia hutumia neno “kaa.” Kuna wakati wa kukaa uliowekwa alama hapo, lakini tunataka kuonyesha wakati mwingine wa kukaa katika historia hii hii.

Naye yeye [Yesu] akawaambia, Haya ndiyo maneno niliyowaambia nilipokuwa bado pamoja nanyi, ya kwamba yote hayana budi kutimizwa, yaliyoandikwa juu yangu katika torati ya Musa, na katika manabii, na katika zaburi. Ndipo akawafungua akili zao ili wayafahamu Maandiko. Akawaambia, Ndivyo ilivyoandikwa, na ndivyo ilivyompasa Kristo kuteswa, na kufufuka katika wafu siku ya tatu; na kwamba toba na ondoleo la dhambi vihubiriwe kwa jina lake katika mataifa yote, kuanzia Yerusalemu. Nanyi ni mashahidi wa mambo hayo. Na tazama, nawaletae juu yenu ahadi ya Baba yangu; lakini kaeni mjini Yerusalemu, hata mvikwe uwezo utokao juu.

Wakati wa kungoja umewekwa alama kwa amri ya kungoja katika Yerusalemu kwa ajili ya nguvu. Hapa ndipo kuwezesha kwa ujumbe kunakotukia kwa Wamillerite.

Kukawia kunamaanisha kungoja. “Heri yeye angojaye.” Kwa ajili ya nini? Kutiwa nguvu.

Huwezi kuelewa kwa usahihi kutiwa nguvu kwa Kilio cha Usiku wa Manane isipokuwa uelewe wakati wa kukawia, ambapo wanaamriwa kungoja nguvu hiyo. Hii ni sehemu ya kisa hicho. Ili nuru iliyowekwa nyuma yako iendelee kung’aa, sharti uelewe historia yote.

Huenda bado huoni jambo hili linakoelekea, lakini kesho litakuwa wazi.

Unabii Tatu na Wakati wa Kukawia

Unabii tatu ziliwaongoza Wamillerite kwenye dhana potovu iliyosababisha wakati wa kukawia na kufadhaika kwa kwanza. Unabii hizi ndizo zilezile tatu ambazo William Miller alisema alipewa mwanzo wake kwa ajili ya hizo: siku 1335, 2520, na 2300.

Ikiwa unaelewa kwamba wakati wa kukawia ni sehemu mahsusi ya Kilio cha Usiku wa Manane, ni lazima uulize ni nini kilichosababisha wakati wa kukawia. Ni unabii huu mitatu ya nyakati: 1335, 2520, na 2300.

Ukiikataa unabii wa 2520 na wa 1335, unaikana Kilio cha Usiku wa Manane, nawe unaanguka kutoka katika njia na kwenda kwa ulimwengu mwovu ulio chini.

Hapo ndipo tunakoelekea kwa haya yote.

Wanachelewa kwa sababu inawapasa kungojea nguvu zitokazo juu, na katika Historia ya Millerite, nguvu hiyo ilikuwa Kilio cha Usiku wa Manane.

Lakini kaeni ninyi katika mji wa Yerusalemu, hata mtakapovikwa nguvu zitokazo juu. Naye akawaongoza nje mpaka Bethania, akainua mikono yake, akawabariki. Ikawa, alipokuwa akiwabariki, akatengwa nao, akachukuliwa juu kwenda mbinguni. Nao wakamsujudia, wakarudi Yerusalemu kwa furaha kuu. Luka 24:44-52.

Bethania ni kitongoji cha Yerusalemu, takriban maili moja na nusu nje ya mji. Katika siku za Yesu, huu ulikuwa umbali mkubwa, kwa kuwa watu walitembea kwenda kila mahali.

Bethania maana yake ni “Nyumba ya Maskini.”

Mahali alipopapenda Yesu sana kuwa ni Bethania, ambako waliishi Lazaro, Maria, na Martha.

Inafaa kuzingatiwa kwamba Kuingia kwa Ushindi ni historia ambayo Dada White anaitumia kueleza Kilio cha Usiku wa Manane.

Kabla Yesu hajaingia Yerusalemu kwa Kuingia kwa Ushindi, alikawia Bethania, Nyumba ya Maskini. Kuna wakati wa kukawia unaotangulia Kuingia kwa Ushindi, kama vile ulivyo wakati wa kukawia unaotangulia Kilio cha Usiku wa Manane. Hizo ni historia zilizo sambamba, lakini bado tunashughulika na Luka 24:44-52 na kungoja na kukawia katika Yerusalemu.

Katika Maandiko ya Awali, ukurasa wa 247, akizungumza kuhusu Historia ya Wamillari, Dada White asema:

Wale waliokatishwa tamaa waliona kutoka katika Maandiko kwamba walikuwa katika wakati wa kukawia, na kwamba iliwapasa kungoja kwa saburi utimilifu wa maono. Ushahidi uleule uliowaongoza kumtazamia Bwana wao mwaka 1843, uliwafanya wamtarajie mwaka 1844.

Katika Kilio cha Usiku wa Manane, Wamillari walifunguliwa ufahamu wao wa Maandiko.

“Waliofadhaishwa” kutokana na kufadhaishwa kwa kwanza waliona katika Maandiko kwamba walikuwa katika wakati wa kukawia, na ushahidi uleule uliowafanya watabiri mwaka wa 1843 kuwa ni kurudi kwa Bwana sasa ulithibitisha mwaka wa 1844.

Bwana alikuwa amewafanyia nini? Alifungua ufahamu wao. Hii ni historia sambamba na ile ya wanafunzi.

Wakati wa Kungoja wa Yakobo na Agano

Kuna kipindi cha kukawia katika simulizi la Yakobo. Kipindi hiki cha kukawia huangaza kweli nyingi za kinabii, ingawa tutazigusia baadhi yake tu.

Mwanzo 28, kuanzia aya ya 10, inaonyesha kwamba kisa cha Yakobo kinaashiria kimbele mwisho wa dunia. Wana wa Yakobo wanawawakilisha wale 144,000 katika mwisho wa dunia.

Yakobo alikuwa na wana kutoka kwa wanawake wanne—wake wawili, Raheli na Lea, na masuria wawili. Ilimpasa kuwafanyia kazi wake zake: siku 2520 kwa ajili ya Lea na siku 2520 kwa ajili ya Raheli. Katika simulizi la Yakobo, tunaona zile 2520 zote mbili, zikiwakilisha Ufalme wa Kaskazini na Ufalme wa Kusini.

Yakobo ni ishara ya Historia ya Wamilleri na ya wale 144,000. Kisa chake kinapaswa kutupatia nuru sisi katika mwisho wa ulimwengu.

Yakobo akaondoka Beer-sheba, akaenda kuelekea Harani. Akafika mahali fulani, akakaa huko usiku kucha, kwa sababu jua lilikuwa limekwisha kutua; akachukua baadhi ya mawe ya mahali pale, akayaweka kuwa mito yake, akalala mahali pale apate usingizi. Akaota ndoto, na tazama, ngazi ilikuwa imesimamishwa juu ya nchi, na kilele chake kilifika mbinguni; na tazama, malaika wa Mungu walikuwa wakipanda na kushuka juu yake. Na tazama, Bwana alisimama juu yake, akasema, Mimi ndimi Bwana, Mungu wa Ibrahimu baba yako, na Mungu wa Isaka; nchi uliyolalia nitakupa wewe na uzao wako; na uzao wako utakuwa kama mavumbi ya nchi, nawe utaenea upande wa magharibi, na upande wa mashariki, na upande wa kaskazini, na upande wa kusini; na katika wewe na katika uzao wako jamaa zote za dunia zitabarikiwa. Na tazama, mimi nipo pamoja nawe, nami nitakulinda kila mahali uendako, nami nitakurudisha tena katika nchi hii; kwa maana sitakuacha, hata nitakapokwisha kufanya hilo nililokuambia. Mwanzo 28:10-15.

Bwana anaingia katika agano pamoja na Yakobo. Bwana anapoingia katika agano pamoja na Musa na Israeli, kunakuwa na kipindi cha kukawia; anapoingia katika agano pamoja na Yakobo, kunakuwa na kipindi cha kukawia; anapoingia katika agano pamoja na Israeli ya kisasa katika Historia ya Wamilleri, kunakuwa na kipindi cha kukawia; na anapoingia katika agano pamoja na kanisa la Kikristo katika Pentekoste, kunakuwa na kipindi cha kukawia.

Katika kisa hiki, wakati wa kukawia, Bwana hufungua ufahamu wa watu Wake kwa Neno Lake, jambo lililoonyeshwa kwa mfano wa ngazi yenye malaika wakipanda na kushuka—ishara ya mawasiliano kati ya Mungu na mwanadamu.

Yakobo akaamka usingizini mwake, akasema, Hakika Bwana yupo mahali hapa; nami sikujua. Akaogopa, akasema, Mahali hapa panatisha jinsi gani! Hapana budi hapa ni nyumba ya Mungu, na hapa ni lango la mbinguni. Mwanzo 28:16-17.

Katika Kilio cha Usiku wa Manane, mabikira wa Kimumini wa Miller wanaamka na kuwa Nyumba ya Mungu. Anaingia katika agano pamoja nao, akiwafanya kuwa Israeli ya kisasa.

Yakobo akaamka asubuhi na mapema, akalitwaa lile jiwe alilokuwa amelitia chini ya kichwa chake, akalisisimamisha kuwa nguzo, akamimina mafuta juu ya kilele chake. Akapaita mahali pale jina lake Betheli; lakini jina la mji ule hapo kwanza lilikuwa Luzi. Mwanzo 28:18-19.

“Luzi” inabadilishwa. Wamilleri hawakuwa watu wa Mungu mwaka 1798. Historia ya Wamilleri ni historia ya jinsi anavyoingia katika agano pamoja nao na kuwafanya kuwa watu Wake,

akiwabadilisha kutoka “Luzi” kuwa “Betheli.”

Yakobo akaweka nadhiri, akisema, Mungu akiwa pamoja nami, na kunilinda katika njia hii niendeayo, na kunipa mkate wa kula, na mavazi ya kuvaa, hata nirudi tena nyumbani kwa baba yangu kwa amani; ndipo Bwana atakuwa Mungu wangu; na jiwe hili nililolisimamisha kuwa nguzo litakuwa nyumba ya Mungu; na katika yote utakayonipa hakika nitakupa sehemu ya kumi. Mwanzo 28:20-22.

Nadhiri ya Yakobo ni kuingia katika agano. Anamwomba Mungu amweke katika njia—Mapito ya Zamani—na ampe mkate wa kula. Wamillerite wanapaswa kula mkate wao wenyewe wala wasirudi katika upumbavu wa Kiprotestanti.

Tukiendelea kula mkate anaotupatia Mungu, Yeye ataendeleza agano Lake nasi. Mkate na mavazi katika nadhiri ya Yakobo vinaashiria kweli zilizo kwenye Chati ya 1843, ambazo Ellen White anaziita Mwamba wa Milele—Njia za Zamani na mkate.

“Ngazi ambayo Yakobo aliiona katika maono ya usiku, msingi wake ukiegemea juu ya dunia na daraja lake la juu kabisa likifika hadi mbingu zilizo juu mno; Mungu mwenyewe akiwa juu ya ile ngazi, na utukufu Wake uking’aa juu ya kila daraja; malaika wakipanda na kushuka juu ya ngazi hii yenye mwangaza uang’avu, ni ishara ya mawasiliano ya daima yanayodumishwa kati ya ulimwengu huu na makao ya mbinguni. Mungu hutimiza mapenzi Yake kwa uweza wa huduma ya malaika wa mbinguni katika mawasiliano ya kudumu na wanadamu. Ngazi hii hufunua njia ya moja kwa moja na ya muhimu ya mawasiliano na wakaaji wa dunia hii. Ie ngazi ilimwakilisha kwa Yakobo Mkombozi wa ulimwengu, ambaye huiunganisha dunia na mbingu pamoja. Kila mtu aliyeona ushahidi na nuru ya kweli na akaikubali kweli hiyo, akitangaza imani yake katika Yesu Kristo, ni mmishonari katika maana ya juu kabisa ya neno hilo. Yeye ni mpokeaji wa hazina za mbinguni, na ni wajibu wake kuzitoa kwa wengine, kueneza yale aliyoyapokea.” *Fundamentals of Christian Education*, 270.

Anapofungua ufahamu wao katika wakati wa kungojea, hufanya hivyo kwa kuwatuma malaika wapande na kushuka juu ya ngazi.

Ikiwa umeupokea ukweli, una wajibu wa kuushiriki. Ukitimiza wajibu wako, unakuwa ngazi—mfereji wa mawasiliano. Tumeitwa kuwa mfereji huo.

“Ngazi ilimwakilisha Kristo; yeye ndiye njia ya mawasiliano kati ya mbingu na dunia, na malaika hupanda na kushuka katika mawasiliano ya daima na jamii iliyoanguka. Maneno ya Kristo kwa Nathanaeli yalipatana na mfano wa ngazi, aliposema, ‘Amin, amin, nawaambia, Tangu sasa mtaona mbingu zimefunguka, na malaika wa Mungu wakipanda na kushuka juu ya Mwana wa Adamu.’ Hapa Mkombozi anajitambulisha mwenyewe kuwa ndiye ngazi ya fumbo, inayowezesha mawasiliano kati ya mbingu na dunia.” *Review and Herald*, November 11, 1890.

Yakobo ana wakati wa kukawia; anakawia na kuota ngazi, ambayo inamwakilisha Bwana akifungua ufahamu wa Neno Lake kwa watu Wake wakati wa kukawia. Katika historia hii, Bwana anaingia katika agano na watu Wake, akiwatoa kutoka Luzi na kuwafanya Betheli—Nyumba ya Mungu.

Njia ya mawasiliano inayowakilishwa na malaika wanaopanda na kushuka juu ya ngazi, ambaye ni Kristo, pia inawakilishwa katika Zekaria. Dada White analitolea maoni jambo hili katika Review and Herald, Julai 20, 1897, ingawa anatumia ishara tofauti.

“Watiwa-mafuta wanaosimama kando ya Bwana wa dunia yote, wanao msimamo ambao hapo kwanza ulipewa Shetani akiwa kerubi afunikaye. Kwa viumbe watakatifu wanaozunguka kiti chake cha enzi.”

“Viumbe watakatifu” ni nini? Malaika. “Kwa njia ya viumbe watakatifu wanaokizunguka kiti chake cha enzi, Bwana hudumisha mawasiliano ya daima na wakazi wa dunia.” Huo ndio ule ngazi. Ila, hapo Dada White hatatumia ngazi kama ishara.

Mafuta ya dhahabu yanawakilisha neema ambayo kwa hiyo Mungu huendelea kuyajazia taa za waumini, ili zisiyumbe-yumbe na kuzimika. Isingekuwa kwamba mafuta haya matakatiifu yanamiminwa kutoka mbinguni katika jumbe za Roho wa Mungu, mawakala wa uovu wangukuwa na utawala kamili juu ya wanadamu.

Mungu hudharauliwa tunaposhindwa kupokea mawasiliano anayotupelekea. Hivyo tunakataa mafuta ya dhahabu ambayo angeyamimina ndani ya nafsi zetu ili yawasilishwe kwa wale walio gizani. Wito unapokuja, “Tazama, bwana-arusi anakuja; tokeni mkamlaki,” wale ambao hawajapokea mafuta matakatiifu, ambao hawajathamini neema ya Kristo mioyoni mwao, watagundua, kama wanawali wapumbavu, kwamba hawako tayari kukutana na Bwana wao. Hawana, ndani yao wenyewe, uwezo wa kupata mafuta hayo, na maisha yao huvunjika. Lakini ikiwa Roho Mtakatifu wa Mungu ataombwa, ikiwa tutasihi, kama Musa alivyofanya, “Unioneshe utukufu wako,” upendo wa Mungu utamiminwa mioyoni mwetu. Kupitia katika mabomba ya dhahabu, mafuta ya dhahabu yatawasilishwa kwetu. “Si kwa uwezo, wala si kwa nguvu, bali ni kwa Roho yangu, asema Bwana wa Majeshi.” Kwa kupokea miale yenye kung’aa ya Jua la Haki, watoto wa Mungu hung’aa kama taa ulimwenguni.” Review and Herald, July 20, 1897.

Katika kisa cha Yakobo, tunayo simulizi ya Historia ya Wamillerite. Kuna wakati wa kukawia, naye anaona ngazi ikiwasilisha mawasiliano kati ya Mbingu na Dunia.

Zekaria anatuambia kuhusu mabomba mawili ya dhahabu. Ngazi ina reli mbili kuu, lakini Zekaria anaviita mabomba mawili ya dhahabu.

Tunapaswa kuzipokea jumbe zinazoshuka kutoka katika ngazi ya Mbinguni na kuwafikishia wengine. Tukifanya hivyo, tunakuwa sehemu ya ngazi hiyo, sehemu ya mchakato wa mawasiliano.

Dada White analihusisha jambo hili na mfano wa Wanawali Kumi.

Katika historia ya Wamilleri, walikuwa wakilitimiza fumbo la Wanawali Kumi. Wakati wa kukawia wa Yakobo ndio wakati wa kukawia wa Mathayo 25 na Habakuki 2: “Ijapokuwa maono yanakawia, yangoje.”

Kisa cha Yakobo na Zekaria ni nyakati zilezile za kukawia.

Wakati wa kukawia unaonyesha, miongoni mwa mambo mengine, kwamba Bwana yu karibu kuongeza ufahamu wa wafuasi Wake kuhusu Neno la Mungu. Usipopokea hiyo Mafuta Matakatifu, wewe ni bikira mpumbavu.

Utakapoufikia wakati huu wa historia, mlango utakapofungwa na wewe uwe bikira mpumbavu, Dada White asema, “Maneno ya huzuni kuu yaliyowahi kusikiwa, ‘Sikuwajua ninyi.’”

Huwezi kuitenga wakati wa kukawia na Kilio cha Usiku wa Manane. Wakati wa kukawia huzaa kumiminwa kwa Roho Mtakatifu, ambako hufungua ufahamu wa watu wa Mungu kwa Neno katika Kilio cha Usiku wa Manane na hutoa mafuta yanayowatofautisha wanawali wenye hekima na wanawali wapumbavu.

Wakati wa Kungojea na Muujiza wa Ukuu wa Kristo

Kuna wakati wa kukawia ambapo Kristo alifanya tendo Lake la kilele—kumfufua Lazaro.

Yesu alipokea ujumbe, “Lazaro ni mgonjwa. Njoo, umhudumie.” Lakini Yesu hakuenda mara moja.

Dada White anasema kwamba wanafunzi walikwazwa na jambo hili. Walijiuliza kwa nini hakuwa anaenda kumsaidia rafiki Yake, au kuthibitisha uweza Wake kama Masihi. Lakini alikawia.

“Kwa kuchelewa Kwake kuja kwa Lazaro, Kristo alikuwa na kusudi la rehema kwa wale ambao hawakuwa wamempokea. Alikawia, ili kwa kumfufua Lazaro kutoka kwa wafu apate kuwapa watu Wake wakaidi, wasioamini, ushahidi mwingine kwamba kwa hakika Yeye ndiye ‘ufufuo, na uzima.’ Hakuwa tayari kuacha tumaini lote kwa ajili ya watu hao, kondoo maskini, wanaotangatanga wa nyumba ya Israeli. Moyo Wake ulikuwa ukivunjika kwa sababu ya kutokutubu kwao. Katika rehema Yake alikusudia kuwapa ushahidi mmoja zaidi kwamba Yeye ndiye Mrejeshaji, Yule ambaye peke Yake angeweza kuleta uzima na kutokufa katika nuru. Huu ulikuwa ushahidi ambao makuhani wasingeweza kuupotosha. Hii ndiyo iliyokuwa sababu ya kuchelewa Kwake kwenda Bethania.” *The Desire of Ages*, 529.

Alikawia ili kuwapa ushahidi mmoja zaidi kwamba alikuwa na uwezo wa kuwafufua wafu.

Muujiza huu wa kilele, kumfufua Lazaro, uliweka muhuri wa Mungu juu ya kazi Yake na dai Lake la uungu.

Katika Kilio cha Usiku wa manane, Bwana anawainua wanawali wenye hekima. Huu ni mfano wa mchakato wa kutiwa muhuri. Wamilleri walikuwa wakitiwa muhuri, wakitoa kielelezo cha kutiwa muhuri kwa wale 144,000.

Somo la Lazaro ni kwamba Kristo aweza kumchukua mtu aliyekufa katika makosa na dhambi, na kumrudisha kwenye uzima.

Katika kifungu kuhusu Lazaro, Kristo anafafanua kifo kuwa usingizi.

Wote wamelala. Anakawia. Atamfufua Lazaro, akiwaleta kwenye uzima na kuweka muhuri Wake juu yao. Huu ndio muujiza Wake wa kilele.

Katika historia yetu, anapowatia muhuri wale 144,000, huwainua kama bendera.

Zekaria anasema kwamba bendera hiyo ni kama vito katika taji. Hii ndiyo tendo Lake la kutawazwa.

Kwa kumiminwa na kufunguliwa kwa ukweli katika historia ya Wamillari, wakati wa kukawia unaonyesha wakati ambapo Bwana anaufungua ukweli. Ngazi, pamoja na malaika wakipanda na kushuka, ndipo mahali ambapo mchakato wa kutiwa muhuri hufanyika.

Kuingia kwa Ushindi na Kilio cha Usiku wa Manane

Sasa tunatazama Kuingia kwa Ushindi. Angalia kile ambacho Dada White analinganisha nacho Kuingia kwa Ushindi katika Roho ya Unabii, juzuu ya 4, ukurasa wa 250.

“Kilio cha usiku wa manane hakikusukumwa sana na hoja, ingawa uthibitisho wa Maandiko ulikuwa wazi na wa kuthibitisha kabisa. Pamoja nacho kulikuwapo nguvu ya kusukuma iliyoiamsha nafsi. Hapakuwa na shaka, wala maswali. Katika tukio la kuingia kwa ushindi kwa Kristo katika Yerusalemu, watu waliokuwa wamekusanyika kutoka sehemu zote za nchi ili kuiadhimisha sikukuu walimiminika kwenda kwenye Mlima wa Mizeituni, na walipojiunga na umati waliokuwa wakimsindikiza Yesu, walishikwa na msukumo wa saa ile, nao wakasaidia kukuza sauti ya kelele, ‘Amebarikiwa yeye ajaye kwa jina la Bwana!’ [Mathayo 21:9.] Vivyo hivyo, wasioamini waliomiminika kwenye mikutano ya Waadventista—baadhi kwa udadisi, baadhi kwa ajili tu ya kudhihaki—walihisi nguvu ya usadikisho iliyofuatana na ujumbe huu, ‘Tazama, Bwana-arusi anakuja!’”

Kuingia kwa Ushindi kunawakilisha Kilio cha Usiku wa Manane.

Hebu tusome yale ambayo Dada White anasema kuhusu Kuingia kwa Ushindi katika The Youth Instructor, Februari 21, 1901.

“Wakati wa kuingia kwa Kristo katika Yerusalemu ulikuwa msimu mzuri sana wa mwaka. Mlima wa Mizeituni ulikuwa umefunikwa kama kwa zulia la kijani kibichi, na vichaka vya miti vilipendeza kwa majani ya aina mbalimbali. Kutoka maeneo yaliyokuwa pande zote za Yerusalemu watu wengi walikuwa wamekuja kwenye sikukuu wakiwa na shauku kubwa ya kumwona Yesu.”

Kwa nini? Kwa sababu, walisikia habari za Lazaro.

Muujiza wa kilele wa Mwokozi, katika kumfufua Lazaro kutoka kwa wafu, ulikuwa umeleta athari ya ajabu juu ya watu, na umati mkubwa wenye shauku ulivutwa kuja mahali alipokuwa Yesu amekaa.

Kwa hiyo, Yeye anakawia Bethania kabla ya Kuingia kwa Ushindi.

Hili linarejelea Wakati wa Kungoja.

Mchana ulikuwa umekwisha nusu wakati Yesu alipowatuma wanafunzi wake kwenda kijiji cha Bethfage, akisema: “Enendeni mpaka kijiji kilicho mbele yenu, na mara mtamwona punda amefungwa, na mwana-punda pamoja naye; wafungueni, mkawaletе kwangu. Na mtu ye yote

akiwaambia neno lo lote, semeni, Bwana anawahitaji; naye mara atawaachia.”

Hii ilikuwa ni mara ya kwanza wakati wa huduma Yake kwamba Kristo alikubali kupanda, na wanafunzi wakafasiri jambo hili kuwa ishara kwamba alikuwa karibu kudhihirisha uweza na mamlaka Yake ya kifalme, na kuchukua nafasi Yake juu ya kiti cha enzi cha Daudi. Kwa furaha waliitekeleza amri hiyo. Wakamwona mwana-punda, wakamfungua, wakamleta kwa Yesu, naye akaketi juu yake. Yesu alipoketi juu ya mnyama huyo, hewa ikajazwa na sauti za sifa na ushindi. Hakuwa na ishara yoyote ya nje ya ufalme, hakuvikwa vazi la kifalme, wala hakufuatwa na askari. Lakini alikuwa amezingirwa na kundi lililochochewa na matarajio. Alikuwa amemfufua maiti muda mfupi uliopita. Watu walidhani kwamba alikuwa anakuja kuwa Mwokozi wa Israeli. Watu hawa walikuwa akina nani?

Wengi hujipendekeza kwa tumaini la uongo kwamba saa ya ukombozi wa Israeli imekaribia. Katika mawazo yao wanaiona jeshi la Kirumi limetawanywa, na kufukuzwa kutoka Yerusalemu, na taifa la Kiyahudi kwa mara nyingine likiwa huru kutoka chini ya kongwa la mtesi. Kutoka mdomo hadi mdomo swali lapita, “Je! wakati huu atauudisha tena ufalme kwa Israeli?” Wengi katika umati wanakumbuka neno la nabii: “Furahi sana, Ee binti wa Sayuni; piga kelele, Ee binti wa Yerusalemu: tazama, mfalme wako anakujia: yeye ni mwenye haki, naye ana wokovu; ni mnyenyekevu, naye amepanda punda.” Kila mmoja hujitahidi kumzidi mwenzake katika kuitikia yaliyotabiriwa zamani. Kilio hicho kinavuma kutoka mlima hadi bondeni, “Hosana kwa Mwana wa Daudi;”—Kilio cha Usiku wa Manane—“Amebarikiwa yeye ajaye kwa jina la Bwana; hosana juu mbinguni.”

Hakuna maombolezo wala vilio vilivyosikika katika ule msafara. Wale ambao hapo awali walikuwa vipofu, lakini ambao macho yao yalikuwa yameponywa na Mwana wa Mungu, waliongoza mbele.

Ni nani aongozaye njia? Wale waliokuwa wa Laodikia.

Walimsongamana karibu na Yesu, huku yule aliyekuwa amemfufua kutoka kwa wafu akiiongoza mnyama aliyempanda. Wale waliokuwa hapo kwanza viziwi na mabubu, ambao sasa walikuwa wameponywa, walisaidia kuzifanya hosana za furaha zivume zaidi. Viwete, ambao sasa walitembea, walikata matawi ya mitende na kuyatandaza njiani mwake.

Mwenye ukoma, ambaye hapo kwanza alikuwa ametengwa na jamii, alikuwapo pale, akiwa ametakaswa kwa uweza wa Mwokozi. Aliitandaza vazi lake njiani pa Mwokozi, akisema kwa sauti kuu, “Mshukuruni Bwana; kwa kuwa ni mwema; kwa maana rehema zake ni za milele.”

Yule aliyekuwa amepagawa na pepo naye alikuwapo, sasa akiwa katika akili zake timamu, akiongeza ushuhuda wake: “Bwana amenitendea mambo makuu, nami ninafurahi.”

Wafu waliorejeshwa walikuwapo pale, wakimsifu Yeye. Mjane na yatima walieleza juu ya matendo Yake ya ajabu. Watoto wadogo, wale walioponywa magonjwa, na wale waliorudishwa kutoka kaburini, waliitandaza njia ya Mkombozi kwa matawi ya mitende na maua.

Hivyo basi, Yesu anakawia katika Nyumba ya Maskini, akirejelea Wakati wa Kukawia.

Kwa nini? Kwa sababu yu karibu kumimina Roho Wake Mtakatifu na kufungua ufahamu wao, akirejelea Kilio cha Usiku wa Manane.

Katika kisa hiki, Yeye anakuja kama Mfalme, akirejelea tarehe 22 Oktoba, 1844. Je, Yesu anakuja kuupokea ufalme tarehe 22 Oktoba, 1844? Ndiyo.

Hii ndiyo Kuingia kwa Ushindi, na wapo wale watakaopaza Sauti ya Usiku wa Manane.

Hawa watu ni akina nani? Hao ni wale waliobadilishwa kwa uweza wa Kristo.

Ujumbe wa haki ya Kristo, wa uwezo Wake wa kutubadili kutoka vipofu kuwa waonaji, kutoka wafu kuwa hai, kutoka wenye ukoma kuwa safi, umebebwa katika historia ya Kuingia kwa Ushindi, ukiitangulia kwa mfano Kilio cha Usiku wa Manane. Ni nini hubeba ujumbe huo?

Kristo amepanda juu ya nini? Punda. Ni Ujumbe wa Uislamu unaoubeba ujumbe wa haki ya Kristo.

Mnamo mwaka 1840, kutiwa nguvu kwa Ujumbe wa Malaika wa Kwanza kulihusiana na kuzuiwa kwa Uislamu. Ujumbe wa Kwanza huongoza kwenye Ujumbe wa Pili; hayawezi kutenganishwa.

Ujumbe wa Kwanza unabeba Ujumbe wa Pili.

Ujumbe wa Kwanza ulithibitishwa wakati Uislamu ulipozuiwa, na hivyo kutimiza unabii. Uthibitisho huo uliutia nguvu Ujumbe wa Malaika wa Kwanza na kuwasababisha Waprotestanti kufunga milango yao dhidi yake.

Kufungwa kwa milango na makanisa ya Kiprotestanti kulikuwa ni kukataliwa kwa Ujumbe wa Uislamu.

Historia ya Wamillerite inaashiria mapema historia yetu.

Ujumbe wa haki ya Kristo katika wakati wa kutiwa muhuri wa wale 144,000, wakati Bwana anamimina Roho Wake Mtakatifu na kuyafungua Maandiko kwa Walaodikia na wenye ukoma wa Waadventista, unabebwa tena na punda—Ujumbe wa Uislamu.

Katika majira ya kiangazi na mapukutiko ya mwaka 1844 tangazo hili, “Tazama, Bwana-arusi anakuja,” lilitolewa. Wakati huo makundi mawili yaliyowakilishwa na wanawali wenye busara na wapumbavu yalidhihirishwa—kundi moja ambalo lilitazamia kwa furaha kuonekana kwa Bwana, na ambalo lilikuwa likijiandaa kwa bidii kukutana Naye; na kundi jingine ambalo, likiongozwa na hofu na kutenda kwa msukumo wa ghafla, lilikuwa limeridhishwa na nadharia ya ukweli, lakini lilikuwa halina neema ya Mungu. Katika mfano huo, bwana-arusi alipokuja, “wale waliokuwa tayari wakaingia pamoja naye arusini.” Kuja kwa bwana-arusi, kunakoonyeshwa hapa, hutukia kabla ya arusi. Arusi hiyo inawakilisha kupokewa na Kristo kwa ufalme Wake. . . . Pambano Kuu, 427

Kuingia kwa Ushindi ni kuja kwa Mfalme. Tarehe 22 Oktoba, 1844, Yeye anapokea Ufalme. Hii ndiyo Kuingia kwa Ushindi.

Ni katika kipindi hiki cha wakati ambapo yale madaraja mawili yanatiwa muhuri katika hatima yao.

Tangazo, “Tazama, Bwana-arusi anakuja,” katika majira ya kiangazi ya mwaka 1844, liliwaongoza maelfu kutazamia ujio wa mara moja wa Bwana. Wakati uliowekwa ulipofika, Bwana-arusi alikuja, si duniani, kama watu walivyotarajia, bali kwa Mzee wa Siku mbinguni, kwenye arusi, yaani, kupokea ufalme Wake. “Nao waliokuwa tayari wakaingia pamoja naye arusini; na mlango ukafungwa”—nini?—“ukafungwa.” Hawakupaswa kuwepo binafsi kwenye arusi; kwa maana hufanyika mbinguni, huku wao wakiwa juu ya dunia. Wafuasi wa Kristo wanapaswa “kumngojea Bwana wao, atakaporudi kutoka arusini.” Luka 12:36. Lakini wanapaswa kuelewa kazi Yake, na kumfuata kwa imani aingiapo mbele za Mungu. Ni katika maana hii kwamba husemwa kuwa wanaingia arusini.” Pambano Kuu, 427.

Marejeo ya Kimaandiko kuhusu Wakati wa Kukawia

Maandiko machache yanaangazia wakati wa kukawia. Tutayapitia kwa haraka na kumaliza kwa kauli ya Dada White.

Bwana-arusi alipokawia, wote wakasinzia na kulala. Mathayo 25:5.

Hapa hapa, Machi 22, 1844, ikirejelea Wakati wa Kukawia.

Tarehe 22 Machi 1844 si utabiri wa unabii wa Biblia. Ni tarehe ambayo Wamillerite walielewa vibaya, lakini ilizalisha kukatishwa tamaa kwa kwanza na ikaashiria wakati wa kukawia.

Maandiko hayadai kwamba Mungu ndiye anayeleta wakati wa kukawia. Ni kutoelewa kwa watu kunakousababisha: “Ijapokuwa maono yanakawia, yaingojeni; kwa maana hayatakawia, hayasemi uongo.”

Heri yeye anayengoja, naye akafikilia siku elfu moja mia tatu na thelathini na tano. Lakini enenda zako hata mwisho utakapokuwa; maana utastarehe, nawe utasimama katika sehemu yako mwishoni mwa siku hizo. Danieli 12:12-13.

Unaweza kusoma hili kwa njia mbili. Kwa vyovyote vile:

Heri yeye angojeye, naye heri yeye afikiaye siku elfu moja mia tatu na thelathini na tano. Lakini enenda njia yako mpaka mwisho utakapokuwa; kwa maana utastarehe, nawe utasimama katika sehemu yako mwishoni mwa siku.

Baraka ya kuifikia 1335 haihusu tu kufikia mwisho wa unabii wa wakati. Kwenye Chati, 1335 inaishia katika mwaka 1843. Baraka hiyo si tu mwisho wa unabii, bali ni uzoefu wa wakati wa kukawia. Baraka hiyo hutukia kati ya Wakati wa Kukawia na Oktoba 22, 1844. Hapa ndipo unapopaswa kungoja. “Heri yeye angojaye.”

Na kwa hiyo Bwana atangoja, ili awafadhili ninyi, na kwa hiyo atatukuzwa, ili awarehemu ninyi; kwa maana Bwana ni Mungu wa hukumu; wamebarikiwa wote wamngojeao. Isaya 30:18.

Kungoja huko ni tangu Wakati wa Kukawia hadi Oktoba 22, 1844. Ikiwa unamngoja Yeye, utabarikiwa.

Kwa maana maono haya bado ni kwa wakati uliowekwa; lakini mwisho wake yatasema, wala hayata danganya; ijapokawia, yakingoje; kwa sababu hakika yatakuja, hayatachelewa.

Habakuki 2:3.

Ilikuwa ni kutoelewa kwa Wamileri kulikosababisha wakati wa kukawia. Maono ni kwa wakati uliowekwa—Oktoba 22, 1844. Hayatasema uongo, lakini mtafikiri yanakawia kwa sababu ya kutoelewa.

Je, Bwana alikusudia kutokuelewana huko? Ndiyo. Dada White anasema hivyo.

Bwana alisababisha kutoelewana huko kupitia Chati ya 1843. William Miller alisema kwamba hakuwahi kusema kwa uthabiti mwaka 1843, lakini katika mwaka 1843 ndugu walimwomba aondoe neno “ikiwa” na kuuweka mwaka 1843 kuwa alama ya njia. Dada White anasema kwamba hii ni alama ya njia ya kinabii, utimizo wa Habakuki 2. Alama hii ya njia, kwa kuweka mwaka 1843 kwa mtazamo wa kidogma, ilileta wakati wa kukawia.

“Heri ni macho yaliyoona mambo yale yaliyoonekana katika 1843 na 1844. Ujumbe ulitolewa. Nayo hakupaswi kuwapo na kuchelewa katika kuurudia ujumbe huo, kwa maana ishara za nyakati zinatimia; kazi ya kufunga lazima ifanyike. Kazi kubwa itafanyika kwa muda mfupi. Hivi karibuni ujumbe utatolewa kwa kuwekwa na Mungu ambao utakua na kuwa kilio kikuu. Ndipo Danieli atasimama katika sehemu yake, ili kutoa ushuhuda wake.” Manuscript Releases, juzuu ya 21, 437.

Angalia Danieli 12:12-13: “Heri yeye angojaye, naye akafika siku elfu moja mia tatu na thelathini na tano.”—“Heri yeye afikaye kwenye zile 1335. Heri yeye afikaye kwenye 1843,” hilo ni fungu la 12.

Aya ya 13:

Lakini enenda zako hata mwisho utakapokuwa; kwa maana utastarehe, nawe utasimama katika sehemu yako mwishoni mwa siku. Danieli 12:12-13.

Dada White anaunganisha pamoja aya ya 12 na ya 13, akisema kwamba baraka ya hao 1335 inatimizwa katika mwaka wa 1843 na 1844. Haimaanishi kuhusu nukta fulani ya wakati, bali kuhusu wale wanaongoja Kuingia kwa Ushindi katika Yerusalemu kwa Kristo, wanaotambua malaika wakipanda na kushuka juu ya ngazi, na kuingia katika agano na Bwana anapowapa yale mabamba mawili ya agano.